

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 k.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Videke postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 83. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 április 13.

A hadseregszállításokról.

Kényes téma, amelyet bővebben feszegetni most nem alkalomszerű, sőt nem is célszerű a nyilvánosság előtt. Eljön mindennek a maga ideje. Ma a hadseregszállítások körül elkövetett — le kell szögezni: más államokhoz képest, aránylag nem sok — visszaélés tekintetében egy a teendő: az igazságszolgáltatás kerülhetlen szigorral sujtson azokra a hitvány fráterekre, akik a hősök vérének akartak felhizni. Ismételjük: szörványosan fordultak elő nálunk visszaélések, de éppen azért kell példásan megbüntetni a csalókat, hogy a jövőben mindenkinek elmenjen a kedve hasonló gyalázatos spekulációktól. Meg kell tisztítani tőlük az országot egyszer s mindenkorra, bármilyen kevesen vannak is.

Egy dolog azonban már most feltűnő és tárgyalható. Az Alkotmány legutóbbi számában, a szerkesztőhöz intézett levelet közöl, melynek egyes részeit szó szerint átvesszük mi is. Nincs hozzátenni valónk; a levél eleget beszél. Ezeket írja:

Nézem az immár hurokra került vállalkozók névsorát és fájdalmasan látom, milyen kevéssé gondoltak a megrendelő hatóságok arra, hogy kereskedőink és iparosaink között van — keresztény is. Nincs esennek — hál' Istennek — benn a visszaélők lajstromában, de sajnos, nincsenek ott a tisztességes vállalkozók között sem. Hogy nem jutottak szóhoz a szállítók, nem az ő, nem a keresztény iparosok és kereskedők hibája, hanem a megrendelőké.

Vizsgálom a napilapok közgazdasági rovatát és megállapítom, hogy a szállítási pályázatok és árlejtések mindig elsőnek a szabadkőmivesek organumában olvashatók. Ki az, kik azok, akik gondoskodni tudtak arról, hogy ezek a közérdekű közlések előbb

jussanak el a szabadkőmivesek lapjához s csak azután a többi újsághoz? Le mért nem látja ezt a kereskedelmi miniszterium s ha látja, mért türi?

Csak éppen hevenyészve futom át a letartóztatott és kompromittált szállítók névsorát és ismét beleütközöm a szabadkőmivesség szervezetébe. Ime:

Krishaber Leó, a szabó, aki papírszámot szállít szabadkőműves

Neumann László, a vesztegető, aki női-ruha szövetet szállít téli ruhának

Riemer Gyula, a textilgyár igazgatója

Taubesz, mind a kettő, az ügyvéd és az ékszerész szabadkőműves a Máramaros-sziget Keletén dolgozó páholyban.

Védők nagyrésze természetesen szintén szabadkőműves, egyikükért, Krishaber Leóért, éppen a páholya főmestere, ügyvéd, fővárosi bizottsági tag exponálta magát még a rendőrségen is. A jogszolgáltatás szerencséjére se itt nem talált meghallgatásra, se a debreceni magyar bíróságnak becsületes bátorságához nem tudott hozzáférni a szabadkőművesek veszedelmet hirdető titkos nagy jele.

S most nézzük meg azoknak a szállítóknak a lisztját, akik baj nélkül szállítottak, kik ők polgári életben és mit szállítottak — háboruban.

egy kávé egy szabó	— csizmát
> faszenes	— bakancsot
> bérlő	— schrapn.felsz.
> volt ügyvéd	— lovat
> bank	— marhát
> fűző-gyáros	— bundát
> bank fűszer osztálya	— bekecsot
> másik bank	— pokrócot
> ügyvédjelölt	— pokrócot
> hangszergyáros	— borszijat

Nevekkal is szolgálhatunk, ha provokálnak.

Ne tessék azt mondani, hogy ez csak a kereskedelmi életünket uralók élelmességét s a keresztény világ élelmességének hiányát igazolja. Egyáltalán nem. Ez csak annak a szomorú ténynek a bizonyossága, hogy a megrendelő hatóságok se most, a háboru alatt, amikor már kevés idő van

rá, de sem a háboru előtt, amikor volt rá idő elég, nem kerestek módot és alkalmat sem arra, hogy a magyar keresztény ipar és kereskedelem képviselőivel érintkezésbe lépjenek, sem arról nem gondoskodtak, hogy a protekció és összeköttetés nélkül levő, puritán becsületes munkájukra támaszkodó iparosok eljuthassanak a miniszteri hivatalos szobákba. Sokat veszítettünk, de nem veszítettünk el mindent.

A politikai élet fegyverszünete nem jelenthet téhlenségre kényszerítést. Meg kell üzeni a keresztény iparosnak és vállalkozónak, hogy ha jogos kívánságát nem tudja támogatás nélkül szóhoz juttatni, ne kereszen obskurus protektorokat, hanem forduljon panaszával idejekorán a nyilvánosságához. Ne ejtse el a hadügyi megrendelésre való jussát, ne csüggedjen és ne tágtison. Aki félreáll, az — elveszítette a csatát.

A kenyérmaximum Biharvármegyében.

Az alispán rendelete.

Biharvármegye területén a fogyasztásra szükséges kenyérmaximumot mindezeideig véglegesen nem tudták megállapítani. A hatóság ugyan már az egész élelmészeti akció kezdetén megállapította minden embernek a maga kenyérszükségletét, ezt azonban nem lehetett véglegesnek tekinteni, mert a lakosság nem nyugodott bele és a miniszterhez folyamodott.

Az alispán a vármegye lakossága részére személyenként 60 kilogramm kenyeret állapított meg. Később ezt a mennyiséget úgy redukálta, hogy 45 kiló buzalisztet engedélyezett, amelyhez 45 kiló tengerliszt volt keverendő.

Az alispáni intézkedés a vármegye nagyrésztében teljesen kielégítette az igényeket. Hiszen Nagyváradon se volt nagyobb mennyiség meghatározva. A kiosztás is így történt volna, ha nem volnának Biharvármegyében koldusok és kutyák.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemben készenlétben a legszebb tavaszi és nyári öltönyök, felöltők és szalon ruhák a legjutányosabb árban.
A főtisztelendő papság szállítója.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel
BUMBERA ISTVÁN, papi, polgári és egyenruha szabó
Bazar-épület, a színházzal szemben. Helyi és vidéki telefonszám: 869.

Készíték továbbá bármely fegyvernemhez előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul 24 óra alatt.

Az alispáni intézkedés ellen ugyanis Zákány Lajos és néhány társa Derecskéről felfolyamodással élt a miniszterhez. A miniszterhez intézett feliratukban kifejtették Zákányék, hogy bele is volcának törődve a megállapított mennyiségbe, azonban a szomszédos Hajdúvármegye területén egy havi szükségletül nem havi 6, hanem 9 kiló liszt van megállapítva kenyérsütésre.

A 3 kiló többlet pedig a magyar gazdánál mindenütt megtalálható házörző kutyáknak kell, megazután a koldusnak is adnak hetenkint egy egy darab kenyeret. A minisz-

ter a derecskei nagy gazdák kérelmét indokoltan találta és teljesítette is. A leirat tegnap érkezett meg a vármegyére, ahol Fráter Barnabás alispán nyomban intézkedett annak végrehajtása iránt is.

A miniszteri rendelet szerint egy egy gazda 9 kiló buزالisztet kap, úgy azonban, hogy ehhez megfelelő tengeriliszt keverendő. Ez a mennyiség a termelő gazdánál megahagyandó, más fogyasztóknál pedig az utalvány így módosítandó.

Az alispán rendeletét még tegnap le is adták táviratilag az összes főszolgabírákhoz.

döntő támadást fognak intézni a tengerszoros ellen.

Embortelenül kemény küzdelem készül.

London, ápr. 12. (Saj. tud.) A Trimeseul írja, hogy Maas Mosel közötti előnyomulás a németek elleni nyári offenzíva kezdését jelenti. Egyáltalán a keleti és nyugati hadvezetőség elhatározta, hogy egyszerre támadnak s a küzdelem embortelenül kemény lesz.

Podgorica bombázása.

Róma, április 12. (Saját tud.) Osztrák-magyar aviatikusok bombázták Podgoricát. A bombázás következtében számosan meghaltak. A sebesültek száma 100-nál több.

Ujabb

hat angol gőzös süllyedt el.

Budapest, április 12. Rotterdami Courant jelenti Londonból, hogy április 2 óta a Lloydnak hat argentinai buzával megakartott angol gőzös eltűnését jelentették be.

Meghiusult

oroszbetörési kísérlet a Kárpátokban.

Budapest, április 12. Az oroszok a zempléni oldalról bekerítő mozdulattal akarták az uzsoki szoros védelmét lehetetlenné tenni. A kísérlet kudarcra járt. Az ellenség a Lubnya-pataknál az Ung völgye felé jött s Voloszáté és Kiesvölgy között két tűz közé került. A támadást visszavertük és foglyokat ejtettünk. A harcokban Szurmay altábornagy katonái leirhatlan lelkesedéssel küzdöttek. (M. T. I.)

Ötvenezer orosz veszett el Duklánál.

Budapest, április 12. (Saját tud.) Az oroszok duklai offenzívája március 24-én kezdődött és április 7-ig tartott. Ez alatt az idő alatt az oroszok

ötvenezer embert vesztek

halottakban és sebesültekben. Ebbe nincs beleszámítva az a 10,000 katona, akiket elfogtak.

Harcoló német csapatok a Kárpátokban.

Kopenhága, április 12. A Berlingske Tidende jelenti: A kárpáti fronton a szakadékos hegyek következtében a nagy csata elszigetelt ütközetekké alakul át. A terep miatt a tartalékok fölvonultatása szinte lehetetlen. A terep inkább az osztrák-magyar csapatoknak kedvez, mert a keskeny utakat, amelyek állásaikhoz vezetnek, könnyű szerrel el lehet zárni. Az oroszok egy helyen nagyobb erőket nem tudnak szembeállítani ellenfelükkel. Az oroszoknak áttörési kísérlete a kárpáti front középső részén Uzsokig teljesen meghiusult a Linsingen tábornok parancsnoksága alatt harcoló német csapatok ellenállásán.

A kárpáti harctér.

Budapest, április 12. (Hivatalos.) Az általános helyzet változatlan. Orosz-Lengyelországban és Galiciában helyenként tüzérségi harc folyt. A kárpáti harcvezetésen az Erdős-Kárpátokban különösen az Uzsoki szorostól keletre eső terep szakaszokon az oroszok több támadását az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük és összesen 830 orosz elfogtunk. Délkelet-Galiciában és Buzvornában egyes helyeken heves ágyúharc volt. (Höfer. Minisztereln. sajtóoszt.)

Világsztrájk a békéért.

Budapest, ápr. 12. (M. T. I.) A Times írja, hogy az amerikai munkásegyletek elhatározták, hogy felszólítják a hadviselő feleket, szüntessék be azonnal a háborút, különben az összes szakmák nemzetközi meg egyezését sürgetik a világsztrájk érdekében.

Mi lesz a Dardanelláknál.

Genf, április 12. Athéni magánjelentés szerint a szövetségesek ama kísérlete, hogy a Dardanelláknál tengerész gyalogságot tegyenek pontra, meghiusult. Párisi távirat szerint az angolok és franciák arra utalnak, hogy orosz csapatoknak

Törökországba való átvitele lehetetlen míg a török flotta le nincs győzve.

A helyzet a Dardanelláknál.

Róma, április 12. A Tribuna konstatalja, hogy az entente részére a Balkánon és a Dardanelláknál a helyzet rosszabbra fordult, mint még legutóbb is volt. Május első fele előtt partraszállításokat neigen lehet várni.

A Dardanellák ostroma szünetel.

Rottardam, április 12. A Dailly Chronicle tenedoszi tudósítója is ismétli azt a jelentést, hogy a Dardanellák ostromában több hetes szünetet rendeltek el. A szünet után

A város élelmezése.

Hivatalos lisztár megállapítás.

A hatóság, karöltve a város élelmezési hivatalával nagy tevékenységet fejt ki, hogy a város közönségének igényeit kielégítse s a tapasztalatok alapján az esetleges hiányokat pótolja.

Megállapították újból a lisztárakat és a tengeriliszt árát. A jövőben ugyanis tiszta tengerilisztet is árulhat a város.

A vonatkozó hivatalos közlemények a következők:

A liszt-árak.

Nagyvárad város tanácsa alantírott napon tartott ülésében az 1113—1915. és az 1114—1915. M. E. számú kormányrendeletek alapján a forgalomba hozható nem kevert és kevert lisztet, valamint a korpafélék árát a következőkben állapította meg.

Megnevezés. Nagybani ár 100 kg. zsák nélkül. A) Nem kevert lisztet: Finom tésztaliszt (0-ás) 80 korona 50 fillér. Tengeriliszt 45 korona. Kicsinyben kilogramonként kimérve az üzletekben. 0-ás liszt 82 fillér, tengeriliszt 46 fillér.

B) Kevert lisztet: 1. Főzöliszt. 50 százalékos buza, meg 50 százalékos árpa nagyban 56 korona, 50 fillér, kicsinyben 58 fillér. 50 százalékos buza, 50 százalékos tengeriliszt nagyban 56 korona, kicsinyben 57 fillér.

2. Kenyérliszt: 30 százalékos buza, meg 20 százalékos árpa, meg 50 százalékos tengeri nagyban 46 korona 50 fillér, kicsinyben 48 fillér. 20 százalékos buza, meg 30 százalékos árpa, meg 50 százalékos tengeri nagyban 46 korona 50 fillér, kicsinyben 48 fillér. 50 százalékos buza, meg 50 százalékos tengeri nagyban 48 korona 50 fillér, kicsinyben 50 fillér.

Korpák: buza, rozs vagy árpa korpa nagyban 18 korona 50 fillér, kicsinyben 20 fillér. Tengeri korpa nagyban 11 korona 50 fillér, kicsinyben 13 fillér.

A kevert liszt zsákokban vagy egyéb zárt csomagolásban csak a liszt kevert voltának és a keverés arányának feltüntetésével árúsítható.

A fenti árak és a keverési arányok megtartását a tanács szigorúan fogja ellenőrizni.

Az előbb meghatározott maximális árak a városi liszt és élelmiszer raktárakban és a

város egész területén f. hó 18-án károk ér vénybe.

Felhívja a városi tanács a figyelmet arra, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet szerint aki a maximális ár megtartására vonatkozó rendelkezést megszegi, kibágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Nagyvárad város tanácsának 1915. évi április hó 12-én tartott üléséből.

Lukács Ödön,
főjegyző,
polgármester helyettes.

A m. kir. Miniszteriumnak 1114—1915 M. E. sz. rendelete alapján a tengeriliszt legmagasabb árának újból leendő megállapítása.

Nagyvárad város tanácsa az 1114—1915 M. E. sz. rendelete 2-ik §-a, valamint a 18464 eln. sz. földmivelségi miniszteri rendelkezés alapján a tengerilisztet követelhető legmagasabb árat a következő számítás szerint és pedig:

A tengeri beszerzési árául 28 koronát véve alapul, ehhez átvételi költség címén 50 f., továbbá őrleési díj címén 2 K 20 f., szállítási költségekre 2 koronát számítva összesen 32 K 70 f., ehhez hozzá számítva 34 százalékos 11 K 12 f., beszáradásra 1 K 18 f. összesen 45, azaz Negyvenöt koronában állapítja meg métermázsánként nagyban, zsáknélkül tiszta súlyban tengerilisztet követelhető legmagasabb árat.

Kicsinyben való árusításnál a költségeket figyelembe véve mm. ként 46 koronát állapít meg.

Az 1114—1915 H. E. sz. rendelet 3-ik §-a értelmében elhatározza a tanács, hogy jelen határozata a város hivatalos lapjában valamint a helybeli napi lapokban folyó hó 13-ik napján közöltesse, s ugyan ezért a napi lapokat határozaton megkeresi.

Miről Pásztor Bertalan mint a város hivatalos lapjának szerkesztője, a helybeli napi lapok határozaton értesítendőek.

K. m. f.

Hlatky Endre,
főispán, mint elnök.

A kenyér-utalványok.

A kenyér-utalványok kikézését az élelmezési ügyosztály megkezdte. Az utalványokat lakásokon fogják kézhez kapni mindazok, akik bejelentették, hogy üzletből szerzik be kenyér szükségletüket s ennek folytán kenyérliszt utalványt nem kaptak. Akiknek kenyérliszt-utalványok van, kenyér-utalványra számot nem tarthatnak.

E kikézés megkezdésével a kenyér-vásárlás még korlátozva nincs. Az utalvány ellenében való vásárlás kezdő időpontját később fogja a város tanácsa meghatározni s a fogyasztó közönséggel tudatni. Nagyvárad, 1915. évi április 12-én. Lukács Ödön s. k., főjegyző, polgármester helyettes.

Péksütemény szükségletek bejelentése.

Felkérem a városi, megyei, katonai és magánkórházak, egyesületek, zárdák, internátusok, fogházak vezetőit, valamint a helybeli vendéglők, kifőzök, kávéházak, kávéházak tulajdonosait és a kenyér árusítással foglalkozó kereskedőket, hogy három nap alatt a közlelmezési ügyosztálynál (földszint 9 szám) írásba bejelenteni sziveskedjenek hány kilogram kenyér és péksüteményre volt március hónapra átlag naponta szükségük és ezen szükségletüket állandóan melyik sütő iparosnál, péknél vagy piaci kenyérrusnál szerezték be. Nagyváradon, 1915. évi április hó 12-én. Lukács Ödön s. k., főjegyző, polgármester helyettes.

A gabona és liszt szállítása.

A rendőrkapitányi hivatal közhírré teszi, hogy a magyar kir. miniszterium a háboru

esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912: LXIII t. c. 16. §-ában valamint az idézett t. c. k. és az 1912: LXVIII. t. c. k. kiegészítő 1914: L. t. c. 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján az örleményeknek és malom termékeknek vasuton, hajón, vagy gépkocsin történő szállítása tárgyában a következőket rendeli: 1. §-a A magyar kir. miniszteriumnak 1915. évi március hó 17. napján 952—1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletében foglalt szabályok kiterjesztetnek az annak 1. §-ában felsorolt cikkeken kívül a gabona neműekből előállított egyéb örleményekre és malom termékekre (dara, korpá, stb.) is. 2. §. Ez a rendelet kihirdetés napján lép életbe. Hatálya a 952—1915. M. E. számú rendeletnek megfelelően Horvát Szlavon országokra is kiterjed. Nagyvárad, 1915. április 12-én. Rendőrfőkapitányság.

Szállítási igazolványok.

A m. kir. földmivelségi miniszterium 1151—915 M. E. sz. rendelete alapján értesitem a szállító közönséget, hogy a buza, rozs, árpa, tengeri és burgonya készletek, valamint az ezekből előállított liszttermékek szállítására igazolvány csak az esetben és olyan árura nézve adható ki, mely zárlat alatt nincsen és hatóságilag le nem foglaltatott. Egyben figyelmeztetem a szállítóközönséget arra is, hogy a szállítási igazolvány egyáltalán nem pótolja és helyettesíti a zárlat és lefoglalás alól való feloldásra vonatkozó külön hatósági intézkedést. Ennélfogva aki a zárlat vagy lefoglalás elhagyásával szállítási igazolványt szerez s ezen a réven véli a lefoglalást vagy a zárlatot hatálytalaná tenni, felelősségét a szállítási igazolvánnyal egyáltalán nem mentheti s ezen cselekményért az 1914. évi L. t. c. 9 §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtatni. Nagyvárad, 1915. évi április 12-én. Rendőrfőkapitányság.

A Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi Bank közgyűlése.

Vasárnap tartotta évi közgyűlését a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi Bank, amely a nehéz viszonyok mellett is derekasan megállotta helyét s olyan szép eredményt ért el, amelyért a részvényesek a legnagyobb elismeréssel vannak a vezérigazgató: Friedländer Ernő és az igazgatóság iránt. Külön ki kell emelni az intézet anyagának nobilitását, mit hathatósan növel az a körülmény, hogy az elmúlt év egész folyamán s jelenleg is nagyobb összegű készpénzzel és tehermentes elsőrangú értékpapír állománnyal rendelkezett. A mérleg szerint az üzleti év lezárásakor készpénz állománya 247347 korona 81 fillér, tehermentes értékpapír állománya 199530 koronát tett ki. A múlt évi működés 72035 korona 11 fillér nyereséget eredményezett, de tekintettel a rendkívüli állapotokra, s ezeknek még beállható következményeire, a követelésekből, értékpapiraikból és berendezéseikből összesen 59598 korona 88 fillért irtak le, ami által a jövőben netán előálló és a legpessimistikusabban is elgondolt érték csökkenés e leírásokban fedezetet fog találni.

A közgyűlésen az igazgatósági elnök helyett dr. Tóth Ferenc elnökölt, aki a jegyzőkönyv vezetésére dr. Friedl János intézeti ügyész, annak hitelesítésére Róth Mór és Lebovits Hugó részvényeseket kérte fel. Elnök ezután megállapítja, hogy a közgyűlés szabályszerűen összehívott, s a közgyűlésen 38 részvényes jelent meg 1886 részvény képviselőben 1418 szavazatra jo-

gosítva. Ezután Friedländer Ernő vezérigazgató terjesztette elő az intézet zárószámadásait, s az igazgatóságnak következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés! Az elmúlt üzleti évnek első felében a gazdasági válságnak rövid ideig tartó enyhülése és az év második felében bekövetkezett háborús állapot indokolják azt, hogy beszámolómat egészen rövidre szabhatjuk. Zárószámadataink adatai világosan bizonyítják, hogy intézetünk szilárdságát minden részletekben megtartottuk, ami főleg annak tudható be, hogy tárcánk mobilitása dacára — bár jelentékeny áldozatok árán — mindig nagyobb összegű készpénz felett rendelkezett. Váltótárcánk csupán kisebb összegű, s még az év első felében folyósított kölcsönökkel emelkedett, ami által üzletfeleink megnövekedett hitelgigényeit elégitettük ki. Betétállományunk — bár betéteink általánosan nagyobb összegű hadikölcsönt jegyeztek — újabb betétek elhelyezése folytán kisebb változást mutat.

Révész Jakab felszólalására, melyben a zárószámadások egyes tételeire kért felvilágosítást, Friedländer Ernő vezérigazgató válaszolt, ami után a közgyűlés a zárószámadásokat elfogadta, s úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

A felügyelő bizottság mandátuma lejárván az igazgatóság javaslata szerint a felügyelő-bizottság tagjai újból megválasztottak.

Igazgatótanácsosokul megválasztottak a következő részvényesek: Dr. Berkovics René, Blayer Ferenc, Blayer József, Bródi Samu, Cseprega Miklós, dr. Ertler Mór, Ehrenfeld Emil, Faludi Miksa, Feldmann Mór, Freund Hermann, Guttmann Sámuel, dr. Hirschmann Gyula, Kaiser Márton, dr. Kaufmann Gyula, Klein Mór, Kovács Kálmán, dr. Kovács Zsigmond, Lebovits Hugó, Lindenbaum Ignác, London I. Jakab, Márkus Bernát, Molnár Lajos, ifj. Mónus Sándor, Popper Árpád, Reich József, Reisz István, Róth H. Armin, Schwartz Mór, Stern S. Endre, Spitz József, Tolna János, Vidor Manó, Weisz Vilmos, Weisz Lajos, Wohl Ilona.

A választások megejtése után Révész Jakab ismét szólásra emelkedett, s azt az indítványt terjesztette elő, hogy az igazgatóság az intézeti regie csökkentése céljából a tisztviselők egy részét bocsássa el, a megmaradó tisztviselőknek fizetését pedig szállítsa le. Az indítványra Friedländer Ernő vezérigazgató válaszolt.

Az igazgatóság igyekezni fog a költségek redukálására ezentúl is. Lehetetlen kívánság az, hogy ma, amikor az intézet tisztviselőinek egyrésze hadbavonult, ezeket állásaikból elbocsássa, mert ez nem volna méltó eljárás. Az itthonmaradt tisztviselőkre pedig az intézetnek okvetlenül szüksége van. A közgyűlés ezután a Révész Jakab indítványát egyhangulag elvetette.

Kaiser Márton nyugalmazott bankigazgató dícsérőleg emlékszik meg az intézet működéséről. Hosszas bankigazgatói pályájára hivatkozással állapítja meg, hogy az intézet mérlege bankszakértői szemmel nézve egyik a legkitünőbbeknek, mert az intézet kihelyezéseinek mobilitása a legmesszebb menő előrelátással biztosítva van, s ezért azt indítványozza, hogy szavazzon a közgyűlés köszönetet a nagy körültekintéssel működött igazgatóságnak, s különösen Friedländer Ernő vezérigazgatónak, aki bámulatos szakavatottsággal vezeti az intézet ügyeit. A közgyűlés a vezetőség éltetésével tette magáévá Kaiser Márton indítványát, amire az elnök a közgyűlést berekesztette.

* **Katonák!** „AXA“ hintőpor ruhára, fekvőhelyre hintve feltétlenül megöli a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetveket, kapható: Tábori csomagolásban Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B. Telefon 13—02

Nagyvárad 1915. évi költségvetése.

Juricskay Barna tanácsnok expozéja a pénzügyi-bizottság előtt.

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén került nyilvános tárgyalásra Nagyvárad város 1915. évi költségvetése.

Hogy ez a budget nem valami rózsás képet mutat, az egyáltalán nem meglepetés; akik figyelemmel kísérték Nagyvárad város pénzügyi helyzetét és gazdálkodását, azok évek óta várták a mai állapotokat, amelynek feltétlenül be kellett következni.

Most már hiába kutatjuk az okokat, amelyek a mai állapotot előidézték s hiába mutattunk rá, hogy a mai helyzetet a városi tanácsnak rossz gazdálkodása, továbbá a törvényhatósági bizottság szertelen tulterjeszkedése a józan takarékoság által parancsolt kereteken, valamint a pótdadónak aránylagos esekély, de fokozatos emelésétől való irtózás idézte elő, amely hangos és népszerű szövegekre, hazabeszélésekre kitűnő alkalmul szolgált, de egyáltalán nem szolgálta a város egyensúlyának fentartását.

Azonban okulhatunk ebből a költségvetésből a jövőre; ha kiakarunk evickélni a bajból, szakítanunk kell az eddigi gazdálkodással s takarékoskodnunk kell a legmesszebbmenő módon.

A pénzügyi-bizottság tegnapi ülésén mutatkozott be az új pénzügyi tanácsos: Juricskay Barna s ügyes expozéban ismertette a költségvetést, rámutatván a város mai pénzügyi helyzetére s az okokra, amelyek azt előidézték. Első nagyobb szereplésével megmutatta, hogy új működési körében is teljesen beválik s buzgó igyekezettel tölti be nem könnyű feladatát.

A pénzügyi bizottság ülése.

Az 1915. évi költségvetés tárgyalására gyűlt össze tegnap délután a város pénzügyi szakbizottsága, Lukács Ödön polgármester helyettes elnökölt, amelyen jelen voltak: Komlóssy József, Eleméry Ferenc és Juricskay Barna tanácsnokok, dr. Molnár Imre, Németh István, Szücs Géza, Hofbauer Pál, Gábel Jakab, dr. Popper Ákos, Balogh Vilmos, Fényes Manó, dr. Adorján Ármán, Kelen Béla, Löwenstein Zsigmond, dr. Dóri István, Bige József jegyző.

Juricskay Barna terjesztette elő a költségvetést. Expozéját a következőkkel vezeti be:

A legutóbbi 3 év súlyos gazdasági válságai után, mely évek alatt városi háztartásunk egyensúlyát csakis a legnagyobb takarékoság és körültekintés mellett tudtuk a lehetőségig fentartani, a múlt év derekán a világháború okozta pénzügyi és gazdasági bajok kitérítették közigazgatásunk menetét a normális keretektől.

A mozgósítás elrendelésétől kezdve egészen átalakult közigazgatási életünk; a városi gazdasági ügyek, a város fejlesztési politika összes ügyeit mind félre kellett, hogy tegyük és a háború okozta szükségleteink kielégítése kellett, hogy főfeladatunkat képezze. A katonai ügyek, a közlekedési ügyek és hadsegélyezési ügyek képezik ez idő szerint városi közigazgatásunknak legfőbb kötelességeit és ezen ügyek tömegigényével szemben akkor, midőn csak a legnagyobb erőmegtűréssel sikerült háztartásunknak egyensúlyát fenntartani, máról holnapra csak a legnagyobb nehézségek mellett sikerült a szükséges anyagi eszközöket előteremtenünk.

A viszonyoknak ez a gyors és naponkénti változása, a városi tisztviselői kar egyharmadának hadbanléte, az itthon maradt tisztviselőknek teljesen más közigazgatási irányban való tömeges elfoglaltsága képezi indokát annak, hogy csak most az év első negyedének már letelte után vagyunk abban a helyzetben, hogy az 1915. évi költségvetésünket előterjeszthessük.

A súlyos gazdasági viszonyok között eltöltött legutóbbi 3 év igen nagy deficitjét feltüntető városi háztartásunk akut bajai, a legnagyobb körültekintés és takarékoság dacára, most jelentkeznek teljes nagyságukban és az 1915. évi költségvetésünket a normális viszonyok mellett alig megengedhető pénzügyi művelettel vagyunk kénytelenek előterjeszteni és ajánlani elfogadásra csakis azért, mert nem tartjuk megengedhetőnek, hogy az anyagilag minden oldalról teljesen kimerített adófizető polgárok súlyos megélhetési viszonyait egy másként különben indokolt, községi pótdadó emeléssel elviselhetetlenné tegyük.

Az 1915. évi költségvetésünknek mérlege a 746100 korona fedezet hiányt tüntet fel, melynek fedezéséről az eddigi 45 százalékos községi pótdadó, 5 százalékos községi iskolai, 2 százalékos ipariskolai és 3 községi pótdadó kulesnak fentartásával tartjuk fedezhetőnek, ezt is azonban csak úgy, hogy a múlt évben felvett 33 és egynegyed millió korona összegű törlesztéses kölcsönnek ez évi annuitását a kölcsöntökből óhajtjuk fedezni és a még mindég mutatkozó 180000 korona körüli hiányok fedezését pedig egy a törzsvagyron alapból felveendő függő kölcsönrel óhajtjuk kiegyenlíteni.

Miként méltóztatnak látni, a fedezeti hiány meghaladja az 1.000.000 koronát, melynek fedezése normális háztartási elvek szerint a községi pótdadónak 67 és fél százalékra leendő emelését szükségelné, amely községi adókules emelést azonban már az említett indokokból megengedhetőnek nem tartottunk.

Városi háztartásunk pénzügyi egyensúlyát pénzügyiművelet mellett is csak úgy leszünk képesek minden vonalon fentartani és fizető képességünket biztosítani, ha az 1915. évben a lehető legnagyobb körültekintéssel járunk el minden egyes fizetési kötelezettségeinknél, a lehető legnagyobb takarékoságot tartjuk szem előtt és kiadásainkat csakis a bevételek arányában fogjuk megengedhetőnek tartani.

Ezután kitér a költségvetés részleteire s indokolja az egyes tételeket és a deficitet.

Expozéja végén rövid programot ad, amelyben hangsúlyozza, hogy mielőbb életbe kell léptetni a vigalmi-adóról szóló szabályrendeletet, szorgalmazni és fokozni kell a városi külvilágok behajtását s a haza védelmében elesettek árváinak és özvegyeinek felségélyezésére a városnak a lapot kell teremteni, amelyre nézve javaslatát mielőbb megteszi.

Az expozé helyesléssel fogadták. Dr. Popper Ákos halasztást indítványoz, mert nem tanulmányozhatták kellőleg. Lukács Ödön ellenzi a halasztást, mert a budget a régi alapon van összeállítva. Dr. Molnár Imre a tárgyalás megtartása mellett érvel. Az új nyugdíjszabályzat életbeléptetésével újabb terhek állanak elő. A városnak államsegélyért kellene felírni, hogy szabaduljon a mostani helyzetből.

Lukács Ödön szerint a kölcsönök után nagy összeget kell fizetni; a bevételek vizsgálatakor körülbelül 1 millió. Jövőre takarékoskodni kell. Hiszi, hogy a kártyaadó fedezni fogja a deficit annuitását. Reméli, hogy a kormány a háztartásnál szabadkezet enged a városnak. A háború után a kereseti viszonyok javulnak.

Szücs Géza főszámvevő a bank kamatláb leszállítását kedvezőnek tartja a városra. Azonban a márka értékének emelkedése miatt a berlini kölcsön után többet kell

fizetnünk. Az első Hazai Takarékpénztár, amelynek 0.75 százalék volt a prolongációja, a kölcsönt fel is mondta; s 1916 ban a berlini kölcsön is lejár. Majd részletezi, hogy az utolsó 3 milliós kölcsönt mire használta fel a város.

Hofbauer Pál sőtétnek látja a képet. A költségvetést adják vissza s igyekezzenek a helyzeten javítani. Rövid idő alatt 5 milliót kell a városnak visszafizetni. A pótdadót emeljék fel s ezáltal, mint egyedüli mód által segítsünk a helyzeten.

Dr. Molnár Imre azt tartja, hogy ha eddig szemet hunytunk, most is tehetjük ezt. Azonban indítványozza, hogy utasítsák a tanácsot, hogy a jövő évben a pótdadó emelésre terjesszen elő annak idején javaslatot.

Ezen indítványt Gábel Jakab, Kelen Béla, dr. Adorján Ármán és Balogh Vilmos kivételével elfogadták.

A költségvetést általánosságban elfogadták.

A részleteknél kevés felszólalás történt.

A városi bérházak tetelénél Gábel Jakab konstata, hogy az Apolló-épület 800000 koronára volt tervezve s 960000 koronába került.

Löwenstein Zsigmond a vegyvizsgáló állomás működés behozatalát sürgette.

Az alapok tételénél Gábel Jakab kifogásolta, hogy a városi árvaház felügyelőbizottságát évek óta nem hívják össze, mire Eleméry Ferenc tanácsnok megígérte, hogy rövid időn intézkedik a polgármester az árvaház igazgató választmányának összehívása iránt.

A költségvetést teljes egészében elfogadták, a következő feltételekkel: szükséglet 4.536,111 K, fedezet 3.799,011 K, hiány 746,100 K.

Megállapították az 5 százalék iskolaadót, 2 százalék ipariskolai adót, 3 százalék óvodaadót, valamint a 3 százalék csatornázási járulékon kívül 2 százalék csatornázási adót.

Végül a városi közpénzek elhelyezése felett az eddigi módokat szerint határoztak, míg az élelmezésre szükséges összeget a M. Ált. Hitelbank helyi fiókjában helyezik el.

Titokzatos waggon a püspöki állomáson.

Hullaszag árad a kocsiból. Kiszállott a vegyes bizottság.

Tegnap délben a sok üres vasuti kocsi között egy olyan waggon is érkezett a biharpüspöki állomásra, amelyet az északi hárteréről indított utnak. Alig időzött pár percig az állomáson a kocsi, rettenetes hullabűz áradt szét az egész környéken. Az állomás vezetője átvizsgálta az egész vonatot és megállapította, hogy a rettenetes szag abból a kocsiból árad, amely az északi hárteréről érkezett. A kocsi le volt olmozva, tartalmául ócska ruhaneműek voltak feljegyezve. Mikor körüljárták a kocsit, nagy meglepetéssel konstata, hogy annak egyik részéből zsiros undorító színű folyadék csepeg. Nyomban őrizet alá vették a rejtélyes kocsit, mert mindenki meg volt győződve róla, hogy egy feloszlásnak indult hulla van benne.

Délután már jelentették az esetet a katonai állomás-parancsnokságnak és Nagy Márton főszolgabírónak. Azonnal vegyes bizottság alakult, s a helyszínre szállott ki. A bíróság tagjai voltak Nagy Márton elnökletével Makra Zsigmond hadnagy, Máthé

János mérnök és a vasut részéről Szirmay Antal vasuti főtiszt.

A vegyes bizottság azonnal felnyitatta a kocsit. A rettenetes bűz ekkor oly erővel tödült ki, hogy a bizottság tagjai megszárdultak. A waggon zsufolva volt mindenféle elhasznált katonai ruhákkal, bakkancsokkal stb. Az egész rakomány egy nagy rongy tömegnek nézett ki, amit a kirendelt munkások a földre dobáltak ki. Lázás keresés indult meg a bűzterjesztő tárgy után.

Mikor már minden ki volt dobálva a kocsiból, a ruhák alatt megtalálták a hullaszagot terjesztő tárgyakat. Több állati bőr hevert rakáson, telve férgekkel teljesen a feloszlásnak indultak. A harotéren a lenyuzott bőroket nem sózták be kellőleg s így a melegben bekövetkezett a bomlás.

A vegyes bizottság az egész szállítmány megsemmisítését rendelte el. A vasuti kocsit nyomban dezinficiálták.

Falusi csendélet.

Sziven szurta veszekedés közben.

— Saját tudósítónktól. —

Az a magyar virtus, amely faluhely veszekedésben és verekezésben szereti kitombolni magát, igen szomorú eseménynek lett előidézője Mezősas községben.

Mezősas község mellett levő Nyestepusztán volt kovácmester Csente Benedek. Berger János birtokán. Mikor a birtokos esődbement, a kovácmester elakarta hagyni a pusztát, de Farkas Mór az ispán váltig biztatta, hogy maradjon csak ott dolgozzon tovább az ő számára és meellett ha ideje van, a saját szakállára is. A kovácmester ott is maradt egy darabig a pusztán, majd beköltözött Mezősasra, mikor is neki Farkas Mór 25 koronájával még tartozott.

A múlt év október 4-én Farkas Mór bement Mezősasra, hogy Klein Samutól négy igásszekérre való deszkát vegyen. A kereskedő udvarán észrevette az intézőt Csente Benedek fia Gergely és odamenve hozzá, követelni kezdte a 25 korona tartozást.

Az intéző nem akart a fiuval tárgyalni és azt mondta neki, hogy küldje oda az apját. Az öreg Csente Benedek oda is ment és az ispánnal a ház folyósóján tárgyalni kezdett.

Mialatt ezek tárgyaltak, ezalatt a fiatal Csente Gergely, aki ittas állapotban volt, lármázni kezdett és szidta az intézőt.

A deszkarakó munkások figyelmeztették, hogy hallgasson, de a fiatal legény még jobban kiabált. Ekkor odament Farkas Sándor munkás a fiatal legényhez és esendre intette, mire a legény a munkást megütötte. Erre Csente Gergelyt kidobták a munkások az udvarra.

Mikor ezt meglátta az öreg Csente, bement a házban levő mézárshébe és onnét két bárdot hozott ki, az udvarra kidobott fiatal Csente pedig a házban levő boltból kihozott két 10 kilós súlyt. Így felfegyverkezve visszamentek az udvarra és megkérdezte az öreg Csente, hogy ki ütötte meg az ő fiát. Farkas Sándor azt válaszolta, hogy ő. Több se kellett az öreg Csentének. Rögön hozzávágta a munkáshoz az egyik bár-

dot. Ez azonban célt tévesztett. Az öreg Csente támadására azonban a munkás se maradt tétlen, vasvillát vett a kezébe és azzal Csente Benedeket oldalba legyintette, azután pedig gyorsan a közelben álló szekér alá bujt. Csak hogy a vesztére, mert amint átbujt a szekér alatt, Csente Benedek a hegyes bárdal fogadta és azt a szívébe szurta. A szíven szurt munkás néhány pillanat alatt meghalt, mialatt Csente Benedek még kétszer megszúrta a hátán.

Erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésért vont a felelőségre Csente Benedeket a kir. törvényszék büntetőbírósa.

A tárgyalás folyamán úgy a vádlott, mint a tanúk vallomásából beigazolódott a vád és a bíróság Csente Benedeket 2 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az elítélt az ítélet ellen felebbezett.

..HIREK..

Háborus hangverseny.

Az olasz községi polgári leányiskola növekedései özv. Személy Kálmáné, igazgatónő vezetése mellett 18 án, vasárnap délután 6 órakor a Vigadó nagytermében a Vörös-Kereszt Egylet javára háborus hangversenyt rendeznek.

A hangverseny a következő válogatott számokat foglalja magában.

1. Bevezető. Elmondja Sas Piroska.
2. a) Rondeau á la Turca. Burgnüllertől. Zongorázza Pásztor Magda. b) Abt. Erdei áhítat. Énekli Szekernyös Anna.
3. Háborus versek. Antológia. Szavalják Vasady Ella, Palotai Anna, Moskovits Lili, Pitrovits Eugénia, Balogh Anna.
4. Kéler Béla. Puszták fia. Hegedűn előadja Klármann Rózsi.
5. Elzászi leányok. Énekes jelenet táncal. Előadják Halász Kata és Edelman Hedvig.
6. Folyik a munka. Irta Tábori Piroska. Szavalja Keztyüs Viola. Személyek: Istváni Magda (anya), Diósi Boriska (leány) és Széles Erzsike (kis leány).
b) Ha visszajönnek. Irta Emőd Tamás. Szavalja Olti Emmike.
7. a) Schumann. Volnék csak kis madár.
b) Mendelschon. Virágos tavasz. Énekes kísérettel éneklék Rimanóczy Rózsika és Óváry Magda.
8. Az utolsó honvéd. Irta Farkas Imre. Szavalja Wéber Rózsi.
9. a) Moszkoviczky. Spanyol táncok. b) Polonaise de concert, két zongorán 8 kézre. Mandel Ilonka, Patzkó Sárka, Pillmann Margit és Marton Lili.
10. Családi kör. Irta Arany János. Szavalja Erdélyi Mária. Személyek: Kozma Ilus gazda, Tabajdi Róza gazdaasszony, Os-vát Edith nagy fiu, Sztachó Lenke béna katoná, Fredländer Juliska, Reichard Irén fiuk, Sztachó Gizike, Csapó Lenke nagy leányok, Sztachó Margit, Pfilipi Vilma, Pásztor Margit kis lányok.

A helyarákat a rendezőség a legmérsékeltebben állapította meg. Páholy 5 korona, számozott hely 2 korona, ülőhely 1 korona, álló 60 fillér, karzat 40 fillér.

A hangversenyre páholy-jegyek Hermann Lajos irodatisztnél, a Vörös-Kereszt Egylet irodájában kaphatók.

* **Kitüntetett tisztek.** A király a 101-ik gyalogezredbeli Haas Oszkár századosnak és Kutsera Alfréd főhadnagynak, továbbá Bonyhádi Perczel Dénes 7-ik huszár ezredbeli főhadnagynak a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályát adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy a 101-ik gyalogezredbeli Jalli Károly tartalékos hadnagynak, Faragó József dr. tartalékos főhadnagynak és dr. Szemes Nándor ezredorvosnak a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

* **Kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Sztachó Szevér nagyváradi, Hubert Ottó debreceni és dr. Madarász Kálmán gyulai kir. törvényszéki bírákat tanácselnökké, Hermann Aladár nagyváradi törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírót, Fest Géza eperjesi ügyészt a VII. fizetési osztályba sorozott ügyésszé nevezte ki.

* **Meixner Hugó nyugalomban.**

A hivatalos lap közli, hogy a király elrendelte, hogy zwiensdami Meixner Hugó gyalogsági tábornok, a 10. hadtest parancsnoka a nyugállományba átvéssék. A 10. hadtest vezetésével Martiny Hugó altábornagyot bizta meg a király.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. Martinyi László nagyváradi-vidéki kir. járásbírói albirót a szegedi kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Medvigy Gábor dr. szerencsés balesete.** Könnyen végzetessé válható baleset érte dr. Medvigy Gábort, a nagyváradi ügyvédi kar egyik kiváló tagját. Zártbérkocsin igyekezett haza feleségével s a Szilágyi Dezső utca elején a kocsi a sötétben neki hajtott egy salakdombnak, melyet az aszfaltfőzőmunkások minden jel nélkül hagytak ott. A kocsi fölborult, szerencsére dr. Medvigy Gábor nem vesztette el lélekjelenlétét, nehezen sikerült kijutnia a felborult kocsiból s a kocsinak megparancsolta, hogy fogja ki a lovakat, nehogy azok ficánkolva még nagyobb bajt idézzenek elő. Ezután kiemelte feleségét a kocsiból s az óráját, gyűrűjét megkereste, majd azonnal telefonált a rendőrségre aziránt, hogy legalább egy lámpát helyezzenek arra a helyre, a további szerencsétlenség elkerülése céljából. Dr. Medvigy Gábornak és feleségének az ijedségen kívül semmi különösebb bajuk nem történt.

* **A Pápa a katolikus sajtóért.**

Rómából írják a Magyar Kurirnak: XV. Benedek pápa a katolikus sajtó támogatására és termékeinek a terjesztésére külön dekrétummal megalapította az „Opera Nazionale per la Buona Stampa” című szervezetet. A pápa tiszteletbeli elnöké Maffi bibornok, pisai érseket, elnöké pedig Faberj prelátus kanonokot, a római vikariátus volt asszessorát nevezte ki.

* **Orvosi hír.** Dr. Barta Andor nőorvos rendeléseit megkezdte, Szent János-utca 14. szám. Telefon 611.

* **Károlyi Mihály gróf eladta békési birtokát.** Gróf Károlyi Mihály Békésmegyében fekvő két szép birtokát, a mihálytelkit és a pálmátelit eladta Schvarcz Lajos okányi földbirtokosnak 2.881.300 koronáért. A birtokot már ezelőtt is többen megakarták venni, még pedig a mostaninál magasabb áron, azonban Károlyi eddig nem volt reá hajlandó.

*** Zsehránszky József százados hősi halála.** A 37. gyalogezred vitéz kapitánya, Zsehránszky József pár nappal ezelőtt elesett a kárpáti harcokban. — Zsehránszky rendkívüli vitézséget tanusított a harcokban egész haláláig, amikor egy roham alkalmával katonái élén golyót kapott a szívébe. A vitéz kapitány a hadidiszitményes katonai érdemkereszt tulajdonosa is volt s egyik bravúrja alkalmával József főherceg is megdicsérte zászlóalját. Ez akkor történt, mikor Zsehránszky zászlóaljával felső parancs ellenére megmaradt eredeti állásában s órák hosszat fenntartva a tulnyomó orosz erőket, végül nagy ügyességgel kivágta magát az átkarolás elől.

*** Helyreigazítás.** Az április 8-iki számban megjelent Murezsán Valérné és Pasali Rózsika gyűjtőívén tévedés folytán 2 korona lett feltüntetve a Pasali Péterné részéről, holott 10 szerzetesomagozt és 100 darab cigarettát adományozott.

*** Virághullás.** Nagy csapás érte Keszthely Zoltán vármegyei főjegyzőt. Kis fia Gézuska 5 éves korában 12 évi hajnalban 4 órakor rövid szenvedés után meghalt. A kis halott temetése ma, 13-án délután 4 órakor lesz a Lukács György utca 27. számú gyász háztól. — Részvételt értesülünk, hogy dr. Papp Kornél egyetlen kis fia Lacika 10 évi éjjel 9 éves korában elhunyt. Temetése tegnap, 12 évi volt Élesden.

*** Értesítés a berettyóújfalui állami polgári iskola körzetébe tartozó magántanulók részére.** Azon tanulókat, akik folyó évi június hó folyamán a vezetésem alatt álló állami polgári fiúiskolánál magánvizsgálatot óhajtanak tenni, felhívom, hogy a vizsgaengedély iránt beadandó kérvényeiket legkésőbb folyó évi május hó 1-ig hozzám nyújtsák be, mert a később érkező folyamadványokat nem vehetem érdemleges tárgyalás alá. Az engedélyt Biharvármegye kir. tanfelügyelője adja meg, tehát a kérvény hozzá intézendő és címezendő. A kérvényre és mellékleteire 1 koronás bélyeg ragasztandó. A folyamadvány mellékletei a következők: a) Iskolai bizonyítvány, b) születési anyakönyvi kivonat, c) községi illetőségi bizonyítvány. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál akár szóval, akár levélbelileg az igazgató.

*** Halálozások.** Valaszky János kiváló cipész iparos polgár f. hó 11-én elhunyt, temetése ma, folyó hó 13-án kedden délután 2 órakor lesz Szilágyi Dezső utca 21. számú háztól. — Id. Hoffmann Sándor éleljárás kéményseprő mester életének 75-ik évében 11-én délután 5 órakor rövid szenvedés után meghalt. Temetése ma, 13-án délután lesz Élesden. Halálát igen kiterjedt rokonsága gyászolja.

*** Adakozzunk a háboruban megvakult katonák részére!** Tegnap délelőtt egy kis fucska kopogtatott be szerkesztőségünkbe. Kezében kis nemzetiszínű szalaggal átkötött perselyt tartott, melyre nagy szálás betűkkel volt felírva: Adakozzunk a vak katonáknak részére gyűjtött, s azok a fillérek amelyek a perselyben esőrogtak, mind a kis Benedek Pálnak (így hívják a fucskát) mélyen érző nemes szívről tesznek tanúságot. Benedek Pali IV. elemista 5 korona és 54 fillért gyűjtött a vak katonáknak. Azonkívül Lánszky Lajosné 5 koronát és Kiss István 50 fillért küldött szerkesztőségünkbe ugyanezen nemes célra. A nálunk eddig begyűlt adományok összege 274 korona és 4 fillér, melyet közvetlenül a budapesti Hadsegélyző hivatalnak továbbít szerkesztőségünk.

x Kiadó lakások. A kamara székházában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

*** Alapítványi helyek a hadtengerészeti akadémián.** Közhírré teszem, hogy a fiumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiában az 1915-16 ik tanév kezdetén betöltendő ingyenes, féldíjmentes és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminiszterium által kibocsátott s a m. kir. honvédelmi miniszter ur által közhírré tett 52500-24-1915 sz. pályázati hirdetmény a katonai ügyosztálynál (városháza II. em. 31 sz. a.) a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthető. Nagyvárad, 1915 április 6. Eleméry Ferenc katonai ügyi tanácsnok.

x Kiadó lakás. Uri-utca 23. sz. alatt 2 nagy szobás udvari lakás, üveges előszobával, fürdő szoba, villany bevezetve jutányos áron májusra kiadó.

*** Dusafalva község határában 300 kis hold legelő bérbeadó.** Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Köhögés, hurut, rekedtség lenél használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharvármegyei Takarékpénztárnál, Kossuth utca 3. sz.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellék helyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

x Kiadó. Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellék helyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

*** Kiadó lakások.** Két szobás utca lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó. Szacsavay-utca 8 szám. Ugyanott kényelmesen butorozott utcai szoba előszoba és mellék helyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni lehet az Ipartestület hivatalába is.

*** Kiadó a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhely helyiség, azonnal.**

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellék helyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellék helyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár Rt.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takaréknál.

IRODALOM

„A Keresztény Nő.” A Szocialis Missziótársulat egy kedves beköszöntővel a fenti címen indítja utnak lapját a nővédelem ügyében, amely a Nagyvárad Katolikus Nővédelemgyesületnek is a hivatalos lapjává lett. E lapnak a célja nemcsak az összeharozást ápolni, hanem a nővédelmi mozgalmaknak egészséges alapot adni s annak keresztény jellegét a feminizmus beteges és egyoldalú túlhajtásaival szemben védeni. Már az első száma hirdeti a magas szellemi és erkölcsi tartalmát. Oly nevet mint Prohászka Ottokár, Foerster Vilmos (müncheni egyetemi tanár) Farkas Edith mindig a lapnak ajánló lesznek; hozzájárulnak ehhez a bel és külföldi értesítései, irodalmi és zeneirodalmi ujdonságai.

Az 1. szám tartalma: Kedves olvasóink, Prohászka Ottokártól. In Exeelsis, Farkas Edith-től. Világíts így: Prohászka Ottokár beszéde. Foerster, Krisztus és a háború. Farkas Edith, A boeskoros. Farkas Imre — dr. Paradeiser Hol van Isten? énekszám. Matild nővér, Ave pia anima Elisabeth! A munkaterről. Külföldi rovat. A közgyámok figyelmébe. Hirdetmények. A lapot a Nagyvárad Katolikus Nővédelemgyesület alapító, rendes és működő tagjai mint tagsági illetéket kapják. Akik nem tagjai, előfizethetnek évi 1 K 50 f. (özv. Óváry Sándorné címére, Nagyvárad, Teleky-utca 23. Egyelőre két hónaponként jelenik meg.

A „Vasárnapi Ujság” április 11-iki számának képei között nagy fel-tűnést fognak kelteni a Przemysl eles-tére vonatkozó képek, de a többi kép is, a kárpáti és az orosz lengyelországi harcokból, megannyi új érdekesség. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Strug András regénye Szőlősi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Sakkjáték, Halálózás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Uj idők. Az Uj idők legutolsó számában Szomaházy István folytatja a Meseváros című regényét. Elbeszélést Bársony István írt Lepkék a rózsza körül címmel, Szikra elmsé tanulmánya a háborús divatról, Brinsley Moore a Fogadott apa című elbeszélése, a

Pillanatfelvételek rovata, Waldbauer József, Volkmann Róbertől, Lampért Géza és Mohácsi Jenő verse és Bronson Howard regénye, A rejtelmes sziget tarkítja még a lap szövegrészét. A képek közül főleg a Lenbach Bismarck arcképének reprodukcióját, főlvételeket az északi és nyugati harterőről, valamint a török háborúról.

Legujabb táviratok.

Nanzy bombázása.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, április 22. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Az Argonokban a franciáknak részleges támadásai meghegyesültek. A Maas és Mosel között vasárnap aránylag nyugalom volt, csak az esti órákban kezdtek a franciák a támadást. A kombri hadállás ellen két órai harc után a támadást visszavertük. Az Ailly erdőben és Voisde Prepreben a nap folyamán egyes helyekre szorító szuronyharcok folytak, amelyekben mi is felülkerekedtünk és támadtunk.

Egy éjjel megismételt támadást visszavertünk válaszul arra, hogy ellenséges repülőgépek április 5-én bombákat dobtak a hadművelet területén kívül fekvő Mulheim nyugati városra, a mely bombák 3 asszonyt megölték. Nagyra hasonló nevű erdő csoport főhelyére bőségesen robbantó és gyújtó bombákat dobtunk. A francia tisztek vallomása szerint párisi és stroacsi rotterdami székesegyházak, valamint kimagasló állami épületek, mint a Nemzeti könyvtár a Szépművészeti palota a Rökkantak palotája a Lowre stb. katonai berendezésekkel, úgy mint fényszórókkal, dróttalan állomásokkal és géppuskákkal vannak ellátva.

Az oroszok új bombái

Keleti hadszíntér.

Márianpoltól keletre előretört oroszoktól 9 tisztet és 1350 főnyi legénységet fogtunk és 4 géppuskát zsákmányoltunk. Lonzától északkeletre az oroszok hajtógépekkel bombákat dobtak, amelyek nem robbantak fel, hanem lassan elégve fojtó gázokat fejlesztettek.

A sajtóban közöltetett ama hivatalos jelentés, mintha egy orosz altisztet német tisztek jelenlétében megcsónkítottak volna, mint otromba, értelmetlen hazugságnál egyéb megjegyzést nem érdemel. (Min. eln. sajt.)

A kárpáti fronton vége az orosz offenzívának.

Budapest, április 12. Sajtóhadiszállás jelenti. Az egész kárpáti arcvonalon a helyzet lényegesen nyugodtabb lett. Nyugati szakaszon Öndava és Labore völgyében nagy erővel megkísérelt áttörése óta, amely a husvétii csatában az ellenségnek nagy vesztesége mellett meghegyesült, több napig nem volt harc. Viráva és Uzsok szoros közti szakaszon álló csapataink Telepoc-Lelló, Juhászlak és Palakó falu vonalban az utolsó napok folyamán minden támadást visszavertünk. Az oroszok támadásai itt is alább hagynak.

Az uzsoki szorosot északról fedező magaslatokat csapataink 3 napos heves küzdelemben megtartották. Itt tegnap csak ágyútűz volt. Dutholkától Harokótól északra si-

került a német csapatoknak és saját csapatainknak több állást elfoglalni és foglyokat ejteni. Ezzel az egész kárpáti fronton megakadt a Przemysl eleste óta tartó orosz offenzíva, melyet csapataink ellentámadásai több helyen érzékenyen értek. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Zsuzsi kisasszony. (Vigh Mancival.)
Szerdán: Rablólovag.
Csütörtökön: Szibil. (Albert Böske fellépte.)
Pénteken Éva. Albert Böske fellépte.)
Szombat: Művészt.
Vasárnap: d. u. Az ember tragédiája.
Vasárnap: Kárpátok legendája.

A bérlők figyelmébe. A színházi igazgatósága értesíti a t. bérlőket, hogy az A) bérlet már lejárt. Pénteken a B) és szombaton a C) bérlet jár le. Ennélfogva felkéri az igazgatóság a színház bérlőit, hogy bérleteiket minél hamarabb megújítani sziveskedjenek.

Zsuzsi kisasszony. Ma, kedden este ismét a népszerű Zsuzsi kisasszony van előadásra tűzve, amelynek címszerepét ez alkalommal Vigh Manci játssza.

NYITNÉ

Új szálloda a Rákóczi-úton!

MEGNYILT

a nagyuri kényelemmel berendezett

Vaiszlovich Park-Szálloda 60 szobával és lakosztállyal.

Fürdőszobákkal, minden szobában meleg—hidrogénmosdókkal.

Melegvízfűtés, vacuum elvonó, higiénikus berendezés.

Zenementes, csendes, tisztahely.

Nagy fenyves park lugasokkal és gloirettekkel!

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. sz.

Telephon szám: 806. Világos megállóhely.

Automobil garage és istálló.

SZERKESZTOI PÓSTA.

M. J. Névtelen levélre nem válaszolunk, még ha a beküldöttnél jobb verset kapunk is.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
D. PAPP KÁROLY.

7103—1915 sz.

Hirdetmény

a hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában.

A hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában a közönség tájékoztatására a rendőrkapitányi hivatal a következőket közli:

A hadifoglyoknak szóló levelek mind díjmentesek, ha a boríték jobbsarkában fel van tüntetve „Pour Prisonier de guerre”. Az internáltaknak szóló postai küldemények (levelek) a rendes postai díj alá esnek. Ezekre a jobbsarkban oda kell írni, a „Pour interné” jelzést.

Hadifoglyoknak Szerbiába, Montenegróba, Angliába, Franciaországba és Japánba levelek is küldhetők, Oroszországba azonban csak levelezőlapot ajánlatos küldeni. A leveleket mindeniket nyitott állapotban kell a postára adni. A levelet és levelezőlapok címlapját és tartalmát vagy a rendeltetési ország nyelvén, vagy franciául és németül kell írni.

A címben fel kell tüntetni a hadifogoly katonai rangját is, nemkülönben azt a csapattestet is, amelyben fogsága előtt szolgált. Ha a címzett a fogságba jutott címét nem tudja, elég, ha megnevezi az országot, ahol fogságban van. A leveleken — a boríték hátlapján — rajta legyen a feladó teljes címe. Internáltaknak Oroszországba, Szerbiába, Montenegróba, Angliába és Franciaországba közönséges nyitott leveleket, Franciaország kivételével pedig a többi országokba ezek a levelek ajánlottan is küldhetők. — Egyébként ezekre a levelekre is a hadifoglyokkal való levelezésre vonatkozó formák és szabályok kötelezők.

A hadifogságba jutottak részére nemzetközi postautalványok is küldhetők, Oroszországba, Angliába, Franciaországba, Japánba és Szerbiába. Ezek az illető államok pénzügyiségére állítandók ki és „Au Contrôle Generale des Postes à Berne” címmel láthatók el. A Szerbiába szóló nemzetközi postautalványokra címnek „külföldi postautalványok kicserélő hivatala, Budapest” irandó. Egy postautalvánnyal egyelőre csak 200 frank vagy ezzel egyenértékű utalvány küldhető. A postautalvány szelvényére közleményt írni nem szabad. A címzés hasonlatos a levelekével. Azzal a különbséggel, hogy a feladó neve és címe mindig a szelvényre irandó. Internáltak részére a pénzküldemények Franciaország kivételével hová a külügyminisztérium új legfeljebb 300 korona küldhető, a további országokba a hadifoglyok miutájára küldhetők Angliába és Oroszországba a Svájci, Szerbiába a román tarifa szerint bérmentesítve. Pénzesleveleket hadifoglyoknak egyáltalán nem, internáltaknak csak Oroszországba és Angliába küldhetők.

Postacsomag 3 kg. ig. Oroszországba, Franciaországba és Angliába küldhető hadifoglyoknak. Internáltaknak csak Angliába és Oroszországba küldhetők postacsomagok. Táviratok közértelemű, világos nyelven és teljes aláírással ellátva csak hadifoglyoknak küldhetők. Oroszországba, Szerbiába és Montenegróba. Bővebb tudnivalókat az összes postai küldeményekre vonatkozólag a városházán kifüggesztett hirdetőmények tartalmaznak.

Nagyvárad, 1915. március 31-én.

Rendőrfőkapitányság.

Katonai ruhákai az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít **Darabont Gy.** és **Tsa** elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felöltésre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsa-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 930. szám

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya. 9402—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2000—1915 eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1873, 1874, 1875, 1876 és 1877 évben született B. alsztályú népfelkelésre kötelezettek bemutatón szemléje Nagyváradon 1915 évi április hó 29 én, 30 án és május 1-én fog megtartatni a következő sorrendben:

1915 évi április hó 29-én csütörtökön, a Nagyváradon tartózkodó 1877, 1876, 1975, 1874 és 1873 években született nagyvárad-i illetőségű népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi április hó 30 án pénteken, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1877, 1876 évi születésű, valamint az 1875 évi születésűekből az A—K kezdőbetűig bezárólag tartózkodó népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi május hó 1-ső napján szombaton a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1875 évi születésű népfelkelésre kötelezettek L—Z. kezdőbetűig, az 1874 és 1873 évi születésű népfelkelésre kötelezettek, továbbá azok, a kik állítási kötelezettségüknek egyáltalán nem tettek eleget s végül azok a népfelkelésre kötelezettek a kik az 1914 évi október 15—18-án, az 1914 évi december 12—22-én, 1915 évi január 4 és 25, végül az 1915 évi március 10—17-én tartott népfelkelő bemutatón szemléjéről bármily okból elmaradtak.

Ennek folytán felhívom a fentírt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos utca 3 sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben okvetlenül jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezettetnek elő s ezen felül bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

Azok a népfelkelésre kötelezettek, kik a bevett és törvényesen elismert vallásfelekezetei papjelöltjei és a véderőtörvény 29 §-a szerinti kedvezményt igényelhetnek, ebbeli igényüket a népfelkelési bemutatón szemlébizottság előtt érvényesíthetik.

Azok, a kik a véderő törvény 21 §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre igényel bírának tekintet nélkül arra, hogy mikor szereztek meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háboru tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi állatorvosi vagy gyógyszerészi tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészi gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való esetleges beosztás végett tanulmányaikat illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki ezen behívási parancsnak nem engedelmeskedik s a bemutatón szemlén nem jelenik meg, amennyiben mulasztása nem véten vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 naponál tovább tart a cselekmény büntetett képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetett: hat hónaptól két évig terjedő börtön.

Nagyvárad, 1915 április 7.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 61700—1915 sz. körrendeletei folytán közhírré teszem, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában az 1915—16 tanév kezdetén betöltendő, valamint a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő- és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fentartott és az 1915—16 tanév kezdetén betöltendő kincstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetési helyekre vonatkozó pályázati feltételek, a folyamodványok benyújtása etc. tárgyában szükséges tudnivalókra a városi tanács katonai ügyosztálya (városháza II. em. 31 sz. szoba) adja meg a szükséges felvilágosításokat. Nagyvárad, 1915. évi április hó 6-án. **Eleméry Ferenc,** katonai tanácsnok.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 977—1915 M. E. számú rendelete értelmében felhívom mindazok, akiknek buzából, rozsból, árpából vagy ezekből az őrölilisztből több készletük van, mely a folyó évi termés betakarításáig a saját háztartásuk, vagy gazdaságuk céljaira szükséges mennyiség (havonként és fejenként 6 kilogramm) meghaladja, kötelesek ezt a készletet a rendőrkapitányi hivatalnál (II. emelet 8. ajtó) szóban vagy írásban folyó évi **április hó 12., 13., 14. napjain** bejelenteni.

Azok, akik a bejelentést elmulasztják, kihágást követnek el s két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők és a be nem jelentett, elrejtett vagy eltitkolt készleteknek a házi vagy gazdasági szükségletet meghaladó része a hatóság által a törvény értelmében a kihágási eljárás során el fog koboztatni.

A bejelentett készletet az Országos Gazdasági bizottság részére zár alá helyezettnek kell tekinteni, tehát a birtokos azzal nem rendelkezik, hanem köteles azt az Országos Gazdasági Bizottság részére megőrizni és felhívásra a hatóságilag megállapított árbau készpénz fizetés ellenében át szolgáltatni.

Azok, akik a március hó elején tartott liszt összeírás alkalmával liszt készletüket akár tévedésből, akár bármilyen más okból nem a valóságnak megfelelően jelentették be, avagy a bejelentést egyáltalán elmulasztotta, ha most a bejelentést a kitűzött három nap alatt önként, a valóságnak megfelelően megteszi, azért az előbbi felhívás dacára a bejelentést elmulasztó nem esik büntetés alá és készlete nem koboztatik.

el, hanem az Országos Gazdasági Bizottság által készpénz fizetés ellenében átvéttetik.

Az elrejtett és eltitkolt készletek hatóságilag nyomoztatni fognak és azokat, akik a bejelentést elmulasztják, készletüket elrejtik vagy eltitkolják, a hatóságnál bárki feljelentheti és a kihágási eljárás során elkobozandó készlet egy ötöde a feljelentőt illeti.

Nagyvárad, 1915 április hó 1-én.

Rendőrfőkapitány.

Első osztályú száraz szőlőkarók

bármely mennyiségben kaphatók **Weiszberger és Társa** tűzifa telepén, a nagyvárad-velencei vasutállomásnál.

Telefon : 688.

A már 70 év óta fennálló LÉVAI-féle

SIRKÓ

raktárt

és

KÖFARAGÓ

műhelyt

az érdeklődő közönség szives figyelmébe ajánljuk

Rákóczi-ut 20 számú telepünkön sirkerítések kovácsolt vasrácából is készíttetnek.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy:

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon raktár-
ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

Költségvetés

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereklő telefonja 55. sz.